

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget tilsigter at forbedre tosprogede børns muligheder for at lære dansk og følger således den samme målsætning som det under Regeringens Byudvalg iværksatte Integrationsprojekt, der har til formål at fremme en anderledes fordeling af danske og tosprogede elever og at forbedre danskundervisningen.

Integrationsprojektet løber til 1998, og en lang række projekter er iværksat. Det udelukker imidlertid ikke, at der i projektperioden kan vise sig behov for yderligere initiativer.

Hensigten med forslaget om førskoletilbud til tosprogede børn er at fremme en udvikling, hvorved tosprogede børn allerede ved skolegangens begyndelse i børnehaveklasse eller 1. klasse taler og forstår dansk så godt, at de kan deltage i den almindelige undervisning og skolens øvrige aktiviteter.

Baggrunden for forslaget er, at mange børn af indvandrere og flygtninge på grund af et isoleret sprogligt miljø ikke har en alderssvarende sproglig udvikling, og at de har ringe eller intet forhåndskendskab til dansk, når de starter i skolen. Nogle af børnene har dog ved omgang med jævnaldrende danske kammerater eller gennem forældrene lært noget dansk i førskolealderen. Hvis tosprogede børn optages i almindelige dagtilbud fx i børnehaver, vil børnene i de fleste tilfælde få kendskab til dansk sprog allerede i 3-5 års alderen. Det er imidlertid ikke alle børn, der søger daginstitutioner, og frekvensen af børn, der benytter daginstitution, er mindre blandt flygtninge og indvandrere end gennemsnitligt. Selv om børnene bedst tilegner sig dansk ved at være sammen med jævnaldrende danske kammerater i daginstitutioner, kan der således være behov for at etablere særlige tilbud for tosprogede børn i de tilfælde, hvor forældrene ikke ønsker deres børn optaget i daginstitutioner.

Socialministeriet har i efteråret 1995 anmodet 30 kommuner, der skønnes at omfatte ca. 75 pct. af flygtninge og indvandrere fra tredjelande, om at give et skøn over, hvor stor del af de tosprogede børn i alderen 3-5 år, der er optaget i dagtilbud.

Af undersøgelsen fremgår, at ca. 60 pct. af børnene er optaget i dagtilbud.

Forslaget om danskundervisning i børnehaveklassen må ses i sammenhæng med forslaget vedr. tilbud til tosprogede børn i førskolealderen. Hensigten med forslaget er at give eleverne sproglige forudsætninger for at følge den almindelige undervisning, i hvert fald når de optages i 1. klasse.

På grundlag af Undervisningsministeriets opgørelse vedr. antallet af tosprogede elever anslås det, at hovedparten af eleverne optages i børnehaveklasser.

Forslaget indeholder endvidere en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler, hvorefter de kommunale skolemyndigheder kan henvise elever, der ikke kan dansk, til modtagelsesklasser på andre skoler i kommunen end distriktsskolen. Forslaget tager fortrinsvis sigte på situationer, hvor der på en distriktsskole er en stor koncentration af børn, der har behov for en grundlæggende undervisning i dansk som andetsprog.

Endelig erstattes »særlig tilrettelagt danskundervisning« ifølge forslaget af »undervisning i dansk som andetsprog« og »fremmedsprogede elever« af »tosprogede elever«. Hensigten er at bringe betegnelserne i overensstemmelse med international terminologi.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Det må antages, at en indsats i førskolealderen vil mindske behovet for undervisning i dansk som andetsprog i forbindelse med skolegangen. Hvis tosprogede børn har fået kendskab til dansk i førskolealderen, vil der således ikke være behov for at etablere en omfattende særlig undervisning for disse børn fx i form af modtagelsesklasser. Erfaringer vedr. børn, der har gået i børnehaver, viser dog, at børnene alligevel ofte har behov for en vis støtte i dansk ved optagelsen i skolen. Tilsvarende må antages at gælde for børn, der modtager de foreslåede førskoletilbud. I forbindelse med den senere undervisning i folkeskolens forskellige fag kan det desuden vise sig, at en stor del af de tosprogede elever